

Михайло ДИМИД

**ДІАСПОРА ЯК ФАКТОР ОНОВЛЕННЯ
ДЛЯ ВЕЛИКОГО ТА СВЯТОГО СОБОРУ:
УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД¹**

Історія православної діаспори засвідчує її прив'язаність до канонічності та доводить, що вона робить поступ на шляху до сопричастя у повноті Православ'я. Відомо, що розвиток Церков православної діаспори відбувався в суперечностях із їхніми матерніми Церквами. Найвідомішим залишається приклад заснованої у 1922 р. Російської Православної Церкви За кордоном, яка 17 травня 2007 р. у храмі Христа-Спасителя в Москві підписала акт, що відновив канонічну єдність Російської Православної Церкви.

Тут проаналізуємо два інші приклади, що датуються 1990 та 1995 рр. і стосуються Константинопольського Патріархату: приклади Української Православної Церкви Канади та Української Православної Церкви США.

Метою цієї доповіді є вкотре довести живучість системи соборів та синодів східної Церкви та її позитивний вплив на розв'язання делікатних питань, що стосуються діаспори та Церкви у цілому.

Особливо цікавим видається досвід діаспори східних католицьких Церков, які повністю, зі збереженням права голосу при обговоренні, увійшли до відповідних Синодів матерніх Церков.

---

¹ Доповідь на Міжнародному семінарі «Зрозуміти переваги майбутнього Собору Православної Церкви», організованому Інститутом Святого Сергія та Центром екуменічних досліджень Лювєнського католицького університету у партнерстві з Православним богословським журналом «Контакти» та Колегією Бернардинів (Париж, 18-20 жовтня 2012 р.).

Ці та інші приклади життєвого досвіду стануть нам у пригоді для приготування і «відправлення» великого та святого собору Православної Церкви.

Українська Православна Церква Канади (УПЦК)

Заснована 1918 р. українськими емігрантами – мирянами та єреями, православними та греко-католиками, які зазнали гніту римо-католицьких єпископів, УПЦК стала на сьогодні найбільшою УПЦ поза межами України. Спершу вона існувала під керівництвом єпископів інших юрисдикцій; потім отримала власного єрарха, який, однак, був офіційно висвячений у сан щойно в 1947 р. На соборі 1951 р. було вирішено створити митрополію з трьома єпархіями у її складі: *Центральною, Західною та Східною*. І лише у 1990 р. УПЦК ввійшла до юрисдикції Константинопольського Патріархату, зі збереженням права на самовизначення після об'єднання православних Церков в Україні (документ про це – **Патріаршу грамоту** – подаємо в Додатку 1 до цієї статті). Окрім цього, вона зберегла такі свої унікальні риси, як соборність та ключова роль керівного органа – консисторії, рівноправними частинами якої є єпископат, єреї та миряни. Загальний церковний собор обирає *протоса* Церкви. З 14 липня 2010 р. цю Церкву очолює Юрій (Каліщук), архієпископ Вінніпега і Центральної єпархії, митрополит всієї Канади². Згідно з декретом Вселенського Патріарха від 1990 р., УПЦК є митрополією, вона володіє повною внутрішньою автономією, а її канонічним главою є Патріарх Константинополя, до якого вона має канонічне відношення у всьому.³

² Див. R. Yereniuk. Topics in Ukrainian Orthodox Church History of the Ukrainian Canadian Diaspora [Теми з Української православної церковної історії Української Діаспори в Канаді] (1891–2010) // *The Ukrainian Orthodox Church*. Львів: Літопис 2010, с. 189–375; Веб-сайт: Українська Православна Церква в Канаді : <http://www.uocc.ca> (20.09.2012).

³ A Brief History of the Ukrainian Orthodox Church of Canada [Коротка історія Української Православної Церкви в Канаді] (<http://www.uocc.ca/en-ca/about/history/>).

Нас особливо цікавить процес, який веде до порозуміння у сопричасті та до миру – такого, про який ми просимо у Господа на Божественній Літургії. Ось пункти цього процесу для УПЦК, як їх описав протоерей Степан Ярмусь⁴:

1. Статут Української Православної Церкви в Канаді та весь її внутрішній устрій залишається непорушним.
2. Духовний авторитет Вселенського Патріарха визнає тільки Первоієрарх Української Православної Церкви в Канаді поминанням його імені під час Богослужінь.
3. Про обрання кандидата на митрополита Церковним Собором Українська Православна Церква в Канаді сповіщає Вселенського Патріарха, а Патріарх благословляє його. Наша Церква підтримує всякий інший інформативний контакт з Патріархією.
4. Святе Миро Української Православної Церкви в Канаді отримує від Вселенської Патріархії.
5. Святий Антимінс з мощами нашої Церкви постачає Вселенський Патріарх. Напис на Антимінсі український. Митрополит нашої Церкви підписує його і видає церквам.
6. Кореспонденцію наша Церква висилає безпосередньо до Патріархії, а кореспонденція Патріархії до нашої Церкви йде через канцелярію Патріаршого Екзарха на Америку, де її перекладають англійською мовою.
7. Про стосунки нашої Церкви з Патріархією інші Церкви сповіщає Патріархія, а всякі інші контакти з ними веде сама наша Церква.
8. Встановлені стосунки нашої Церкви із Вселенською Патріархією мають тимчасовий характер. (Це тому, що ситуація Православних Церков в діаспорі Церковним Правом не передбачена; її вирішить майбутній Вселенський Собор).⁵

Як пише протоерей Степан Ярмусь, щоб скерувати цей процес у добре русло, передусім потрібно «прийняти до відома саму сутність Православ'я, зрозуміти її фундаментальність у будь-яких

---

⁴ С. Ярмусь. *Досвід віри українця*. Київ 2007, с. 428.

⁵ Там само, с. 264–265.

трактуваннях Церкви, інакше з тіней та вузлів тієї проблематичності, серед яких знаходиться Православна Церква, не можна буде вийти».⁶

Українська Православна Церква США (УПЦ США)

Історія угоди між Вселенським Патріархатом та Українською Православною Церквою США⁷ більш-менш подібна до історії з Канадською Церквою.

У 1919 р. численні групи вірних греко-католиків та православних у США організували Автономну Українську Православну Церкву під російською юрисдикцією. У 1924 р. цю Церкву очолював єпископ Іван Теодорович, з висвяченням у сан якого не погодився Василь Липківський і оголосив його неканонічним. На той час у США та Канаді налічувалося більше ніж 300 парафій і 60 єреїв, а також ще 20 парафій у Бразилії. У 1929 р. інша значна група греко-католиків утворила нову громаду, яка пізніше отримала назву Української Православної Церкви Америки. У 1949 р. єпископ Теодорович повторно був висвячений у сан, і на цьому питанні його легітимності було вичерпане. Він помер у 1971 р., а на його місце прийшов митрополит Мстислав Скрипник († 1993), якого у 1990 р. було обрано Патріархом Київським Української Автокефальної Православної Церкви. 6 жовтня 2012 р. *протосом* УПЦ США було обрано архиєпископа Антонія Щербу, який після

⁶ С. Ярмусь. Досвід віри українця. Київ 2007, с. 266.

⁷ *Українська православна єпархія Південної Америки* на чолі з архиєпископом Єремією (Ференсом) з Аспендосу, що розташована в Куритибі (Бразилія, Штат Парана), також належить до юрисдикції Української Православної Церкви США з 1962 р. Митрополит Константин є главою не лише УПЦ США, а й Української Православної Автокефальної Церкви в Діаспорі, яка включає дві єпархії – *Західноєвропейську єпархію і єпархію Австралії та Нової Зеландії* (див. веб-сайт: Українська Автокефальна Православна Церква в Діаспорі – <http://www.uaoc-diaspora.com> (20.12.2011)).

формального обрання Святим Синодом Вселенського Патріархату і входження у диптихи Православної Церкви 26 січня 2013 р. був введений на митрополичий престол.⁸

Щоб досягнути сопричастя з Константинопольським Патріархатом, єрархи УПЦ США у 1994 р. зустрілися з Вселенським Патріархом та уклали угоду, в якій вони зреклися автокефалії та Української Православної Церкви Київського Патріархату і перетворили Церкву у США на одну з архієпархій Вселенського Патріархату (частину цієї Угоди подаємо в Додатку 2 до цієї статті)⁹. 12 березня 1995 р. єрархів УПЦ США було офіційно прийнято у Вселенський Патріархат¹⁰. У листопаді 1996 р. Українська Православна Церква США та Українська Православна Церква Америки (під юрисдикцією Константинополя з 1937 р.) об'єдналися під проводом одного *протоса*, митрополита Константина.

На сьогодні Константинопольський Патріархат включає численні українські Церкви. Вони сформувалися як незалежні структури, пройшли всі випробування у статусі неканонічних і,

---

⁸ Див. Введення на Митрополичий престол предстоятеля Української Православної Церкви США – Високопреосвященного митрополита Антонія // *Українське Православне Слово*. – Рік LXIII, чис. I-II, січень – лютий 2013, с. 6-8 (<http://www.uocofusa.org/files/publications/UOW/2013/01-02-2013-UOW.pdf>).

⁹ З невідомих причин неможливо було ознайомитися з повною документацією статей Угоди між Українською Православною Церквою США та Вселенським Патріархатом Константинополя. Послідовні запити до центру *South Bound Brook* залишилися без відповіді. Частина документації знаходиться в: О. Хомчук. *Церква поза церковною огорожею. Розколи і руйнація Української Православної Церкви в пошуках «Константинопольського визнання»*. Чікаго, Іллінойс 2002, с. 526–527.

¹⁰ Address during the Divine Liturgy on Sunday of Orthodoxy in the course of the Celebratory Confirmation of the recent reception under the Ecumenical Patriarchate of All the Ukrainian Orthodox in the Diaspora [Звернення, виголошене під час Божественної Літургії в Неділю Православ'я в рамках урочистого підтвердження недавнього прийняття всіх православних українців у діаспорі до Вселенського Патріархату.] 12 березня 1995 р. (<http://www.patriarchate.org/documents/ukrainian-orthodox>).

зрештою, були прийняті під омофор Вселенського Патріарха як митрополії чи архієпископства з повною внутрішньою автономією. Їх єрархи належать до *Постійної конференції українських православних єпископів поза межами України*. Таким чином, забезпечуються умови, завдяки яким канонічні структури Церкви можуть допомагати деякій етно-культурній групі у формуванні церковної громади. Це добрий підхід, оскільки він сприяє гармонійному спасінню особи, всіх її аспектів: не має суперечності між вірою, церковною традицією, культурою, корінною мовою та впливом середовища проживання.

Українська Греко-Католицька Церква (УГКЦ)

УГКЦ бере свій початок від Брестської унії 1596 р., налічує сьогодні численну діаспору. З 34 єпархій та екзархатів, 22 знаходяться поза сучасною канонічною територією. Усі єпископи з діаспори, щонайменше, є невіддільною частиною Синоду єпископів цієї Церкви з правом голосу щодо усіх питань, які виносяться на обговорення.¹¹ Також собор цієї Церкви, який збирається кожні п'ять років, складається із делегатів всіх частин Церкви.¹² Ця система, передбачена *Кодексом канонів Східних Церков* [Католицьких] 1990 року, дозволяє встановити справедливий взаємовплив між діаспорою та канонічною територією.

Цікаво знати, що процес прийняття рішень дозволяє всім членам Церкви впливати на кінцеві декрети, які приймаються один раз на рік на Великому синоді єпископів, тобто єпископами діаспори і канонічної території. Для підготовки собору Великий синод пропонує проблематику чи тему, наприклад: «Молодь», «Покликання», «Діаспора», «Парафія», – і протягом двох років під координацією Секретаріату собору організуються парафіяльні

¹¹ Кодекс Канонів Східних Церков, кан. 102.

¹² Там само, канн. 140–145, 408.

зібрання, а потім єпархіальні собори. Ідеї, сформульовані на цих засіданнях, надсилаються до Генерального (Патріаршого) собору, де їх відстоюють делегати від єпархій. Таким чином, на основі текстів, підготовлених Секретаріатом собору, які обговорювалися та повторно опрацьовувалися делегатами від єпархій, формуються соборні рішення, які пізніше будуть прийняті та впроваджені у кожній греко-католицькій громаді світу.

Роздуми

Повнота Православ'я повинна поставати на різних рівнях, не лише у сучасному масштабі канонічних православних Церков, які визнають одна одну, але також на догматичній основі концепції Церкви, яка ґрунтується на вченнях святих соборів.¹³

Діаспора, історія якої зіткана зі взаємин у сопричасті з матірньою Церквою, пройшла крізь великі труднощі – від розриву до примирення – і часом більшою мірою здатна до якісного внеску в питання оновлення повноти Православ'я, яку римо-католики називають Вселенською Церквою.

Будучи аванпостом у місії спасіння людства у цілих та пустельних землях, діаспора завжди відкрита до натхнення Святим Духом, що дозволяє їй найкраще застосовувати *ікономію*, дотримуючись святих канонів. Це дає їй відвагу створювати нові структури, які, з огляду на панівний традиціоналізм, не змогли б легко прийнятися на канонічній території. Такий підхід показав свою ефективність у церковних відносинах поза «протоптаними» шляхами (з іншими православними, з православними, які не є офіційно визнаними).

---

¹³ Передбачається також, що повнота не може здійснитися без Римського Патріархату та сопричастя з шановним наслідником першого з апостолів – Петра. (Не можна заперечити труднощів через застосування примату Рима, який визнано несоборним).

У своєму хисткому становищі діаспора нагадує матернім Церквам часи їхньої молодості та постійне уповання на допомогу Святого Духа – істинного законодавця та об'єднувача Церкви. Це передбачає відкритість до натхнення Духом протягом самого собору, а не лише під час роботи підготовчих комісій перед святим собором.

Діаспора також стримує етнофілетизм – спокусу, яка присутня у лоні матерніх Церков. Водночас Великий собор повинен розглянути питання необхідності того, щоб кожен народ дійсно мав змогу прославляти Господа власною мовою та у власній церковній структурі. На практиці це означає, що Собор повинен відновити динаміку зростання дочірніх Церков до матерніх Церков, визнаючи за новими Церквами, які утворилися у вже існуючих патріархатах, їхню канонічність та все більше поважаючи право на самовизначення народів, які мають національну незалежність.

Великий і святий собор дійсно повинен благословити нове відкриття православного духа для поширення Благої вісті на всі покоління та всі народи землі.

Приклади діаспори в оновленому сопричасті – Українська Православна Церква Канади, Українська Православна Церква США, Російська Православна Церква За кордоном – показують оптимістичні перспективи розвитку відносин, які часто переходили норми, але завжди у межах православної Церкви. Ці приклади можуть допомогти у дещо складному приготуванні великого і святого собору Православної Церкви.

Анотація

Стаття аналізує два приклади відновлення канонічного порядку в повноті Православ'я, що стосуються УПЦ Канади та УПЦ США. Це стало можливе завдяки живучості системи соборів тих Церков та позитивному впливу соборів на розв'язання делікатних питань, що стосуються діаспори та Церкви у цілому. Показано також досвід діаспори УГКЦ, єпископи якої повністю увійшли до Синоду матер-

---

ньої Церкви з осідком в Києві. Автор уважає, що цей досвід може стати у пригоді для приготування і відправлення великого та святого собору Православної Церкви.

Мучајло ДУМЫД

**Diaspora as a Factor of Revival in Preparation
of the Great and Holy Synod: Ukrainian Experience**

The article analyzes two examples of restoring the canonical order in the fullness of Orthodoxy presented by Ukrainian Orthodox Church of Canada and Ukrainian Orthodox Church of the USA. The possibility of such restoration was due to viability of the said Churches' Council system in general and to the positive role of the Councils in solving several problems the Ukrainian diaspora and the Church had to face. Also discussed is the experience of Ukrainian Greek Catholic Church in diaspora, whose bishops were completely integrated in the Synod of the Mother Church with the See in Kyiv. The author deems consideration of these experiences useful in preparation and celebration of the Great and Holy Synod of the Orthodox Church.

Додаток I
ПАТРІАРША ГРАМОТА¹⁴

Високопреосвященніший Митрополите Василю, у Святому Дусі возлюблений брате й співслужителю нашої смиренности, нехай буде благодать Вашому Високопреосвященству й мир від Бога!

Цим нашим зверненням з приємністю повідомляємо Вас, що ми уважно застановилися над справами, які Ваше Високопреосвященство подав в імені загального церковного Собору Ваших епархій до Матері-Церкви, Великої Церкви Христової, з бажанням нормалізації духовних і церковних потреб українців у Канаді. Отримавши Ваше прохання, ми, разом з Преосвященними Митрополитами Священного Синоду, нашими возлюбленими братами й співслужителями, вважали привілеєм і обов'язком Святого Апостольського Вселенського Патріяршого Престолу прийняти православних українців під духовну й канонічну опіку їхньої Матері, Церкви Константинопольської, з метою забезпечення їхнього церковного правопорядку й захисту.

Священний Синод своїм рішенням стверджує, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді продовжує зберігати свою дотеперішню внутрішню організаційну структуру без жодних змін та, відтепер, продовжує свою діяльність під духовною і канонічною опікою Святого Апостольського Вселенського Патріяршого Престолу. У керуванні своїми церковними справами вона

---

¹⁴ 1 квітня 1990 року Українська Православна Церква Канади під проводом митрополита Василя (Федака) ввійшла до юрисдикції Вселенського Константинопольського Патріярхату. Згідно з грамотою Патріярха Варфоломія, УПЦК є митрополією, вона володіє повною внутрішньою автономією, а її канонічним главою є Патріярх Константинополя, від якого вона вповні залежна.

Текст Патріяршої грамоти передруковуємо з: Точки Домовлення між УПЦ в Канаді і Вселенською Константинопольською Патріярхією - Articles of Agreement between the Ukrainian Orthodox Church of Canada and Ecumenical Patriarchate of Constantinople, с. 32-42 // <http://www.uocc.ca/pdf/documents/Articles%20of%20Agreement%20WEB.pdf>.

буде в безпосередньому зв'язку з Церквою-Матір'ю, від якої буде отримувати церковні поради та підтримку.

Таким чином, ми приймаємо і стверджуємо наступне:

1. Не входячи в будь-які світські й політичні прояви та декларації, Українська Греко-Православна Церква в Канаді, як окрема церковна одиниця, строго затримує особливу свою ідентичність в межах православного церковного й канонічного порядку й традиції, а, зокрема, Вселенської Патріархії.
2. Канонічним головою цієї церковної одиниці є Вселенський Патріарх, до якого вона й звертається в усіх канонічних справах.
3. Високопреосвященніший Архієпископ Північної й Південної Америк, як Екзарх Вселенської Патріархії, у відношенні до цієї церковної одиниці має окреслене становище, а саме: бути духовним дорадником. У такій ролі він, звичайно, й буває присутнім як на Соборах, так і на нарадах Єпископату Української Греко-Православної Церкви в Канаді, передаючи побажання й благословення від Церкви-Матері, він ні в якому разі не вмішується у внутрішні адміністративні справи цієї церковної одиниці. На випадок виникнення якоїсь внутрішньої кризи, він може допомагати в пошуках гармонійної розв'язки її.
4. Первоієрарх Української Греко-Православної Церкви в Канаді в час Богослужень поминає ім'я тогочасного Вселенського Патріарха; єпархіяльні ж єпископи поминають свого Первоієрарха Української Греко-Православної Церкви в Канаді, а духовенство поминає, по звичаю, свого правлячого єпископа. Кожний єпископ носить титул міста, в якому він живе, та єпархії, якою керує. Титули, які тепер існують, є: Архієпископ Вінніпегу і Середньої Єпархії, Митрополит Української Греко-Православної Церкви в Канаді з його вікарієм – Єпископом Саскатунським; Єпископ Торонто і Східної Єпархії з його вікарієм – Єпископом Монреальським; Єпископ Едмонтону і Західної Єпархії з його вікарієм – Єпископом Ванкуверським.

5. Для скріплення співпраці та успішної опіки над вірними, ці Ієрархи, періодично збираються на Собор Єпископів Української Греко-Православної Церкви в Канаді під головуванням свого Митрополита.
6. Кандидатів на становище Митрополита чи Єпископа, після консультації з Екзархом Вселенського Патріярха в Північній й Південній Америці, представляє Первоієрарх, чи Місцеблюститель Митрополичого Престолу Української Греко-Православної Церкви в Канаді на одобрення – у першій інстанції – Соборові Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Після задовільняючого рішення Собору, імена кандидатів подаються – у другій інстанції – до Священного Синоду Вселенської Патріярхії на вибір і підтвердження для хіротонії.
7. Святе Миро, для роздачі священикам, Митрополит отримує від Вселенського Патріярха. Святі Антимінси, із належним українським написом, Митрополит також отримує від Вселенського Патріярха, та, зі своїм підписом, роздає їх для літургійного вжитку.
8. Про скликання Собору, чи Нарад Синоду Єпископів, Матір-Церкву повідомляється наперед із проханням Патріяршого канонічного благословення.
Рішення, прийняті на таких зібраннях, подаються до Вселенського Патріярха на його благословення.
9. Українська Греко-Православна Церква в Канаді, ставши під канонічну опіку Вселенського Патріярхату, бере участь в Постійній Конференції Канонічних Православних Єпископів в Америках.
10. Взаємовідношення між Українською Греко-Православною Церквою в Канаді та Вселенською Патріярхією провадить Митрополит безпосередньо зі Вселенським Патріярхом. Листування з Церквою-Матір'ю може також провадитися й за посередництвом Високопреосвященнішого Екзарха Священного Вселенського Престолу в Америках.

Отже, з особливою радістю подаємо це Синодальне рішення й підтвердження Вашому Високопреосвященству, у відповідь на Ваше прохання й представлення справи. Рівночасно, доручаємо Вам, як голові Української Греко-Православної Церкви в Канаді, з Вашими в Христі братами, даліше провадити церковне керівництво й догляд та духовну опіку над православними українцями в Канаді на основі вищезгаданих умов.

Ми заохочуємо Ваше Високопреосвященство, щоб разом з Вашими возлюбленими ієрархами та Вашим благочестивим духовенством дбали про добробут православних українців у збереженні їхньої віри, їхньої побожності та в плеканні православних традицій, що й буде запорукою розвитку життя парафій.

Через Вас, возлюблений Високопреосвященніший Владико, пересилаємо найкращі побажання та Патріярше благословення на всіх вірних Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Молимо Господа Бога, щоб послав великі ласки на всіх нас. Нехай Божа благодать та безмірне Його милосердя буде з Вашим Високопреосвященством, Вашими собратами ієрархами, Вашим відданим духовенством та віруючим народом.

*Ваш возлюблений у Христі брат, Димитрій І,
Архієпископ Константинополя, Вселенський Патріярх
1 квітня 1990 р.*

Додаток II
**УГОДА ПРО ПЕРЕХІД
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ США
В ЮРИСДИКЦІЮ ВСЕЛЕНСЬКОЇ
КОНСТАНТИНОПОЛЬСЬКОЇ ПАТРІАРХІЇ
(частина)¹⁵**

1. УПЦ в США, приймаючи канонічний авторитет Вселенської Константинопольської Патріархії, продовжуватиме зберігати свою відмінну внутрішню структуру і вважатиметься церковним тілом, яке є безпосередньо під омофором Вселенської Патріархії.
2. Специфічна ідентичність цього внутрішнього відмінного церковного тіла має триматися строго у межах церковного і канонічного ладу і традиції Православ'я, зокрема Вселенської Патріархії і буде відділена від всякого світського і політичного впливу.
3. Канонічною Главою цього церковного тіла є Його Всесвятість Вселенський Константинопольський Патріарх.
4. Його Еміненція, Архієпископ Америки, як локальний екзарх Вселенської Патріархії держить духовну пораду з цим церковним тілом через Митрополита. Він може бути присутнім на Соборах і на конференціях єпископів УПЦ в США, передаючи

---

¹⁵ 6 грудня 1994 року митрополит Костянтин (Баган) разом із архієпископом Антонієм (Щербою) – очільники Української Православної Церкви в США – уклали угоду з Патріархом Константинопольським Варфоломієм. Ця угода відома загалу під назвою «Точки взаємного розуміння». Згідно з цією угодою, митрополит Костянтин і архієпископ Антоній 12 березня 1995 року були переведені в єрархію Константинопольської Церкви. Їм були дані єпископські титули цієї Церкви (митрополит Костянтин прийняв титул Костянтин Ірінопольський, а архієпископ Антоній став Антонієм Геропольським). З невідомих причин повний текст цієї угоди залишається недоступним для широкого загалу. Послідовні запити до центру South Bound Brook залишилися без відповіді.

Передрук з: О. Хомчук. Церква поза церковною огорожею. Розколи і руйнація Української Православної Церкви в пошуках «Константинопольського визнання». Чикаго, Іллінойс 2002, с. 526–527.

їм побажання і благословення Церкви- Матері Константинопольської. Він не може бути замішаним у справах цього церковного тіла, поки не постане внутрішня криза, у випадку якої він може допомогти у її розв'язанні.

5. Первоієрарх УПЦ в США поминатиме преподобне ім'я Його Всесвятості Вселенського Константинопольського Патріарха: Епархіальні (діоцезальні) єпископи поминатимуть ім'я Первоієрарха. Всечесне духовенство поминатиме за існуючим уставом. Кожний єпископ носитиме титулу міста, над яким він головує, а саме: Константин, Митрополит в США і Архиепископ Чикагський, Архиепископ Антоній Нью-Йорку і Вашингтону, Д.К. і Єпископ Паїсій Міннеаполісу. Щоб вдосконалити їхню співпрацю і щоб краще служити своїй пастві, ці ієрархи періодично братимуть участь у конференціях єпископів УПЦ в США, очолених Митрополитом.
6. Первоієрарх або виконуючий обов'язки Первоієрарха УПЦ в США, після консультації з Екзархом Вселенської Патріархії в Америці, передає список кандидатів на Митрополита і єпископів Собору УПЦ в США для у першу чергу затвердження. Імена затверджених кандидатів будуть тоді передані Святому і Освяченому Синоду Вселенської Патріархії для канонічного вибору.
7. Святе Миро дає Вселенська Патріархія і роздає Митрополит. Святі Антимінси, що мають відповідний україномовний напис також одержуються від Церкви-Матері і роздаються Митрополитом з його підписом для літургійного вжитку.
8. Про Собори Церкви і Конференції Єпископів слід заздалегідь повідомити Церкву-Матір, щоби вони отримали канонічне благословення Вселенського Патріарха. Резолюції, схвалені під час таких церковних зібрань, висилаються Церкві-Матері для інформації.
9. Так як УПЦ в США входить під канонічний омофор Вселенської Патріархії, вона стане членом Постійної Конференції Канонічних Православних Єпископів в обох Америках (SKOBA).
10. Зв'язок між УПЦ в США і Вселенською Патріархією здійснює безпосередньо Митрополит з Його Всесвятістю. Патріарші

листи від Церкви-Матері до УПЦ в США можуть бути вислані безпосередньо Митрополиту.

11. Офіційне оголошення до Православних Церков, повідомляючи їх, що УПЦ в США входить під канонічну юрисдикцію Вселенської Патріархії, відбудеться згідно з прийнятим порядком, Церквою-Матір'ю через патріарші листи до ієрархів-предстоятелів тих Церков.